

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

MH ./ riksåklagaren ang. våldtäkt mot barn

(Svea hovrätts dom den 14 september 2016 i mål B 3116-16)

Riksåklagaren har förelagts att skyndsamt svara skriftligen på överklagandet, särskilt i fråga om behovet av ytterligare vägledande avgöranden rörande bevisvärdering i sexualmål.

Jag vill anföra följande

Inställning

Jag bestrider ändring av hovrättens dom. Jag motsätter mig inte att Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd i målet.

Bakgrund

MH har mot sitt nekande dömts för våldtäkt mot barn. Påföljden har, med beaktande av MHs ungdom, bestämts till fängelse i 1 år och 8 månader.

Enligt det åtal som ligger till grund för hovrättens dom har MH haft samlag med målsäganden, som vid tidpunkten var 14 år gammal, och tvingat henne till detta. Tvånget har bestått i att han mot hennes vilja tog på hennes underliv, drog i hennes ben, la ner henne i baksätet på en bil, drog i hennes byxor, höll isär hennes ben, la sig på henne och pressade ner hennes kropp med sin kroppsvikt när hon försökte trycka bort honom, samt höll kvar henne med sin kroppsvikt när han genomförde samlaget. MH begick gärningen med uppsåt. Han hade åtminstone skälig anledning att anta att målsäganden var under 15 år.

MH har medgett att han och målsäganden haft samlag. Enligt hans berättelse var samlaget dock frivillig och ömsesidigt. Han nekar att han känt till att målsäganden var under 15 år och han menar att han heller inte haft skälig anledning att anta att hon var under 15 år.

Hovrätten har funnit att målsägandens berättelse jämte viss stödbevisning ska ligga till grund för bedömningen av åtalet.

Överklagandet till Högsta domstolen

MH har yrkat att han ska frikännas eller i vart fall dömas till ett kortare fängelsestraff.

Enligt hans uppfattning finns det ett prejudikatintresse i att Högsta domstolen prövar hans överklagande.

Målet i sak

På det underlag jag tagit del av instämmer jag i hovrättens bevisvärdering. Jag gör heller inte någon annan bedömning än hovrätten avseende gärningens straffvärde, straffmätning eller valet av påföljd. Hovrättens dom bör därför fastställas.

Prövningstillstånd

Av 54 kap. 10 § rättegångsbalken följer att prövningstillstånd får meddelas endast om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen (prejudikatdispens) eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvillan förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag (extraordinär dispens).

För prejudikatdispens krävs att ett avgörande av Högsta domstolen får generell betydelse för bedömningen av framtida mål som innehåller liknande frågeställningar.

Målet gäller bevisvärdering i sexualmål, där den huvudsakliga bevisningen består av målsägandens berättelse.

Högsta domstolen har genom flera avgöranden lagt fast riktlinjer för bevisvärdering i mål om sexualbrott där den huvudsakliga bevisningen utgörs av målsägandens uppgifter, se bl.a. NJA 1991 s. 83, NJA 1992 s. 446, NJA 2005 s. 712, NJA 2009 s. 447 I och II och NJA 2010 s. 671.

Såvitt jag kan bedöma har hovrätten i detta mål följt de riktlinjer för bevisvärdering som Högsta domstolen genom de aktuella avgörandena slagit fast. Frågan är om det finns behov av ytterligare vägledande uttalanden.

Bevisvärdering i mål av detta slag är en mycket grannliga uppgift. Det bör därvid framhållas att, som också är fallet i detta mål, bevisvärderingen inte sällan leder till olika utfall i tings- och hovrätt. Det är heller inte ovanligt att det inom samma domstol förekommer skiljaktiga meningar avseende skuldfrågan. Mål av detta slag är vanligt förekommande i underrätterna. För att främja en enhetlig rättstillämpning är det värdefullt att Högsta domstolen med viss regelbundenhet prövar och därigenom ytterligare utvecklar hur bevisbedömningen ska ske i mål av detta slag. Jag motsätter mig inte att prövningstillstånd meddelas.

Bevisning m.m.

Preliminärt åberopar jag samma bevisning som åklagaren åberopade i hovrätten. Jag ber dock att få återkomma med utvecklande av grunderna av min talan i sak, bevisuppgift samt med mina synpunkter på målets fortsatta handläggning för det fall Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd i målet.

Anders Perklev

My Hedström

Kopia till

Utvecklingscentrum Göteborg
Västerorts åklagarkammare i Stockholm (AM-5125-16)
Kammaråklagararen Anna Arnell
Kammaråklagaren Tobias Kudrén